

FREDENS EU

Redaktion: Michael Schmidt-Olsen, Daniel Schultz Madsen, Carsten Meedom
Layout og Illustrationer: Getcontent.dk

Kontaktinformation: GetContent
Sorøvej 77, 4171 Glumsø
Mail: Info@getcontent.dk

Fri kopiering til undervisningsbrug.

Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvaret for indholdet er alene tilskudsmodtagerens
Billeder: audiovisual.ec.europa.eu/en. © European Union, 202X, licensed under CC BY 4.0

Copyright:
© 2025 Getcontent

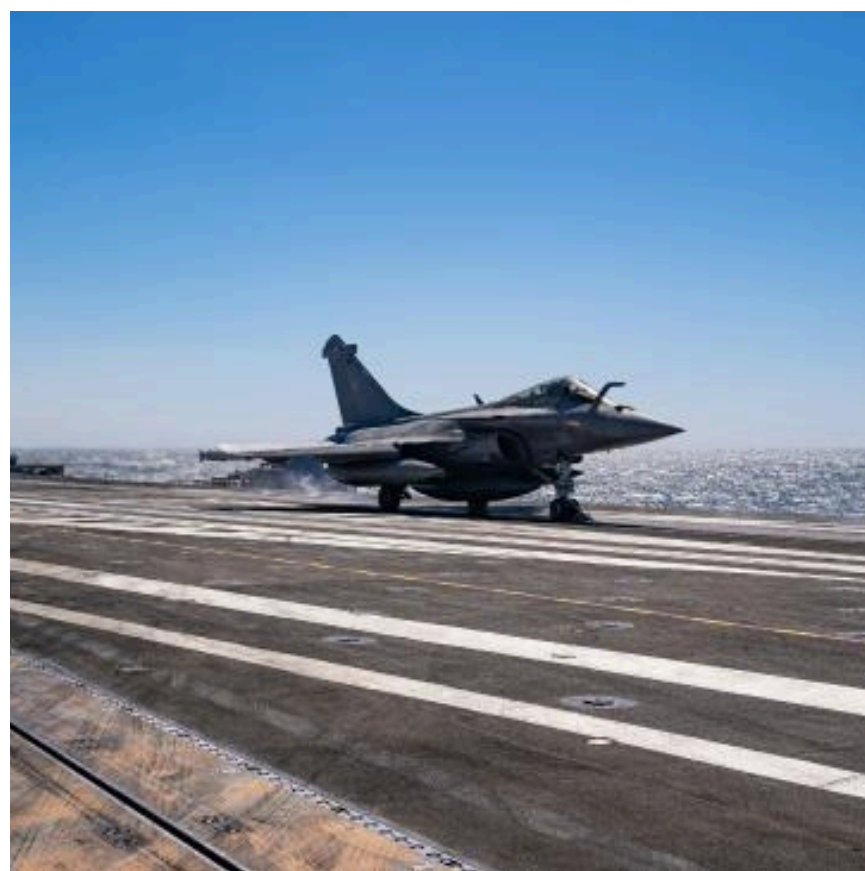
Undervisningsportal

Det samlede materiale er tilgængeligt via undervisningsportalen [læringsfilm.dk](https://laeringsfilm.dk). Portalen er 100 % gratis at tilgå.
Holdninger der præsenteres i denne lærervejledning, afspejler ikke nødvendigvis [læringsfilm.dk](https://laeringsfilm.dk)'s holdninger.
For yderligere information og andre spændende undervisningsmaterialer besøg venligst:

www.læringsfilm.dk

LÆR | **FILM**
INGS | UNDERVISNINGSPORTAL

Forløbsbeskrivelse

Dette undervisningsforløb giver eleverne en samlet og let forståelig introduktion til Europas sikkerhedspolitik. Gennem fem moduler, korte film og refleksionsopgaver får eleverne viden om, hvordan EU arbejder med sikkerhed i en verden præget af krig, stormagtsrivalisering og politiske spændinger. Forløbet er bygget op, så det kan gennemføres uden omfattende forberedelse og kan bruges enten samlet eller modul for modul.

Eleverne får et solidt og overskueligt indblik i de vigtigste historiske begivenheder, der har drevet den sikkerhedspolitiske udvikling frem til i dag. Materialet er tilrettelagt, så eleverne gradvist opbygger forståelse gennem dialog, undersøgende arbejde og fælles refleksion. Fokus ligger på at give dem et fagligt overblik, der gør det muligt at forholde sig nuanceret til de komplekse verdensbilleder de møder i medierne. Samtidig får eleverne en klar forståelse af, hvilken betydning Danmark og EU har i det internationale samarbejde. De lærer om, hvordan beslutninger træffes, hvilke udfordringer Europa står overfor, og hvorfor disse spørgsmål er relevante for deres egen fremtid.

Målet er, at de både føler sig oplyste, trygge og i stand til at navigere i en verden, hvor sikkerhedspolitik i stigende grad påvirker deres hverdag.

Modul 1

Fredens EU - EU's oprindelse og udvikling
Varighed: 90 min

Efter forløbet kan eleverne:

- forstå, hvordan EU's sikkerhedspolitiske samarbejde opstod i historisk perspektiv.
- kunne forklare sammenhængen mellem 2. verdenskrig, den kolde krig og EU's tidlige udvikling.
- få indsigt i, hvorfor EU ikke fik en fælles hær i 1950'erne og hvilken rolle USA spillede for europæisk integration.
- kunne beskrive, hvorfor Danmark stod udenfor dele af samarbejdet, og hvad der ændrede sig i 2022.
- begynde at reflektere over, hvorfor EU's fælles sikkerhedspolitik kan være vanskelig at blive enige om.

Overblik

- Opstart og fælles forventningsafstemning – 10 min.
- Filmvisning – 10 min
- Fælles opsamling – 10 min
- Refleksionsøvelse – 25 min.
- Gruppearbejde – 25 min.
- Afrunding og refleksion – 10 min.

Modul 1

1. Opstart

Læreren stiller tre spørgsmål til klassen for at aktivere forhåndsviden:

- Hvorfor tror i, at EU overhovedet arbejder sammen om sikkerhed?
- Hvilke trusler mod Europa er mest aktuelle lige nu?
- Hvad betyder det, at Danmark før 2022 stod udenfor EU's forsvarssamarbejde?

3. Fælles opsamling

Efter filmen stilles tre nøglespørgsmål, som eleverne skal bruge deres noter til at svare på.

- Hvorfor var behovet for en varig fred så central efter 2. verdenskrig?
- Hvorfor gik planerne om en fælles europæisk hær i vasken?
- Hvilken rolle spillede USA for opbygningen af det europæiske samarbejde?

Lad eleverne bruge deres egne noter til at bidrage med.

2. Filmvisning

Vis film 1 *Fredens EU - EU's oprindelse og udvikling*.

Bed eleverne tage noter undervejs

4. Refleksionsøvelse

Hænge seks-otte historiske begivenhedskort op rundt i klasselokalet. Begivenhedskort kan printes bagerst i dette hæfte.

Eleverne skal gå rundt to og to og skal ved hver begivenhed svare skriftligt på en post-it:

- Hvem påvirkede begivenheden (EU, USA, Rusland, Kina og andre)?
- Hvordan påvirker begivenheden EU's sikkerhed i dag?

Efterfølgende gennemgås de forskellige post-it svar fælles i klassen og der årsag og konsekvens diskuteres.

Modul 1

5. Gruppearbejde

Grupperne opsummerer tre centrale pointer, som de mener har indflydelse på vores nuværende sikkerhedspolitiske situation, og præsenterer kort for resten af klassen.

Valgmuligheder:

- Hvorfor var EU i årtier afhængig af USA's sikkerhedsgaranti?
- Hvorfor stemte Danmark nej til Maastricht-traktaten i 1992 men ja i 2022?
- Hvorfor kan EU-landene blive enige om sanktioner mod Rusland, men ikke om en fælles linje i Mellemøsten?
- Hvad betyder det, at EU skal være enige om alt inden for sikkerheds- og udenrigspolitik?

6. Afrunding

Læren opsamler i plenum. Brug evt. følgende spørgsmål til kort klasse diskussion:

- Hvad er den vigtigste historiske årsag til, at EU arbejder med sikkerhed i dag?
- Hvilken begivenhed fra filmen overraskede dig mest og hvorfor?
- Hvad tror du bliver EU's næste store sikkerhedspolitiske udfordring?

Modul 2

Hvem sikrer freden – vejen mod selvstændig beskyttelse

Varighed: 90 min

Efter forløbet kan eleverne:

- forklare, hvad det transatlantiske samarbejde er, og hvorfor det opstod.
- beskrive USA's historiske betydning for Europas sikkerhed.
- forstå, hvordan NATO binder Europa og USA sammen.
- kende de centrale interesser og konflikter i samarbejdet (fx Grønland, økonomi, militærbaser).
- diskutere, hvorfor forholdet mellem USA og Europa i dag er under forandring.

Overblik:

- Opstart og fælles forventningsafstemning – 10 min.
- Filmvisning – 10 min.
- Fælles opsamling – 15 min.
- Øvelse – 25 min.
- Gruppearbejde – 30 min.

Modul 2

1. Opstart

Læreren stiller tre spørgsmål til klassen for at aktivere forhåndsviden:

- Hvad forbinder I med NATO?
- Hvorfor har Europa brug for USA?
- Hvad får USA ud af samarbejdet?

2. Filmvisning

Vis film 2 *Hvem sikrer freden – vejen mod selvstændig beskyttelse.*

Bed eleverne tage noter under filmvisningen.

3. Fælles opsamling

Samtale i klassen om tre nøglespørgsmål. Bruge elevernes noter til at samle pointer.

- Hvorfor blev USA verdens førende magt efter 1. og 2. verdenskrig?
- Hvilken rolle spillede USA i at skabe stabilitet i Europa?
- Hvorfor har USA historisk ønsket, at Europa holder sig samlet og stabilt?

Modul 2

4. Øvelse

Eleverne får udleveret kort over vest (USA–Europa–Grønland) og øst (Rusland og Baltikum). Kan printets bagerste i dette hæfte.

De arbejder i grupper og skal både markere og diskutere de vigtigste sikkerhedspolitiske forbindelser mellem områderne. Lad dem bruge internet til at finde overigt over Nato lande og lande i Warszawa-pagten.

Opgave:

1 NATO-lande

Marker USA, Canada, Danmark, Tyskland, Storbritannien og andre NATO-medlemmer.

Forklar i gruppen: Hvorfor er disse lande centrale for sikkerhedssamarbejdet mellem USA og Europa?

2 Lande i Warszawa-pagten

Marker Sovjetunionen og de østeuropæiske lande, som var en del af Warszawa-pagten.

Forklar i gruppen: Hvordan var disse lande NATO's modpart under Den kolde krig, og hvorfor er denne konflikt vigtig for at forstå det transatlantiske samarbejde i dag?

3 Markér nuværende centrale militære og strategiske områder

Eleverne skal på kortet markere tre områder, som er særligt vigtige for NATO's og EU's sikkerhed i dag. Fx Grønland, Østersøen, Atlanterhavet

5. Gruppearbejde

Grupperne vælger én af nedenstående problemstillinger og diskuterer emnet. Derefter præsenterer svarene for resten af klassen.

A) Hvorfor engagerede USA sig dybt i Europa efter 2. verdenskrig?

Eleverne skal forklare:

- USA's økonomiske interesser
- frygten for sovjetisk dominans
- ønsket om et fredeligt Europa

B) NATO's rolle – hvad betyder Artikel 5 i praksis?

Eleverne undersøger:

- “et angreb på ét land er et angreb på alle”
- hvorfor artikel 5 kun er blevet aktiveret én gang
- hvordan NATO binder USA og Europa sammen

C) Hvorfor er Danmark traditionelt så tæt på USA?

Eleverne arbejder med:

- Danmark som småstat
- militærbaser i Grønland
- dansk støtte til USA's krige (Irak, Afghanistan)

D) Hvorfor ønsker Frankrig større europæisk selvstændighed?

Eleverne diskuterer:

- frygten for afhængighed af USA
- ønsket om “europæisk suverænitet”
- forskellen mellem fransk og dansk sikkerhedspolitik

Modul 3

De nye magtbalancer - EU som en supermagt

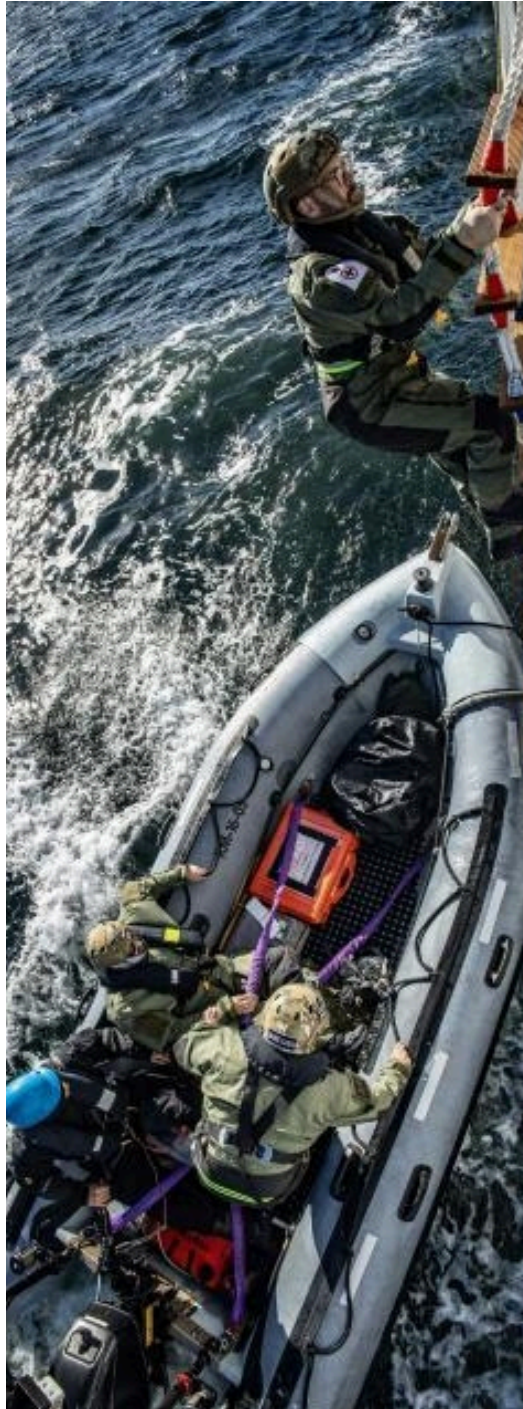
Varighed: 90 min

Efter forløbet kan eleverne:

- forklare, hvordan Kina, Rusland og Afrika påvirker EU's sikkerhedspolitiske situation.
- forstå begrebet multipolar verden, og hvorfor magtbalancen globalt er under forandring.
- beskrive, hvordan Ruslands krig mod Ukraine ændrer Europas trusselsbillede.
- reflektere over EU's dilemmaer.
- diskutere, hvorfor EU er nødt til både at styrke sit eget forsvar og skabe nye internationale alliancer.

Overblik:

- Opstart – 10 min.
- Filmvisning – 10 min.
- Fælles opsamling – 15 min.
- Gruppearbejde – 35 min.
- Klasseøvelse – 30 min.

Modul 3

1. Opstart

Bed eleverne give bud på hvilke lande eller regioner de tror påvirker EU's sikkerhed mest i dag?"

2. Filmvisning

Vis film 3 *De nye magtbalancer - EU som en supermagt.*

Bed eleverne tage noter undervejs.

3. Fælles opsamling

Efter filmen laver klassen en fælles opsamling og diskutere følgende emner i plenum:

Truslen fra Rusland

- Militær trussel mod EU.
- Hvordan Ruslands invasion af Ukraine ændrer Europas sikkerhed.
- Hvad er Ruslands mål?

Et konkurrencedygtigt Kina

- Stor økonomisk partner for EU.
- Massiv oprustning.
- Fører en mere aggressiv sikkerhedspolitik.
- EU er afhængig af kinesisk handel og teknologi.

Vækst i Afrika

- Stigende befolkningsvækst og økonomi.
- Kinesisk og russisk tilstedeværelse styrker de internationale relationer.
- Kolonihistorien påvirker forholdet til EU.
- Konkurrence om ressourcer og politisk indflydelse.

Modul 3

4. Gruppearbejde

Eleverne arbejder i grupper om enten Rusland, Kina eller Afrika. Hver gruppe skal besvare tre spørgsmål og en mini præsentation for klassen.

A) Rusland – militær trussel

- Hvordan udfordrer Rusland EU's sikkerhed?
- Hvad betyder invasionen af Ukraine for Europas oprustning?
- Hvorfor taler eksperterne om en "eksistentiel kamp" for Europa?

B) Kina – økonomisk partner og rival

- Hvorfor har EU og Kina et tæt handelssamarbejde?
- Hvordan udfordrer Kinas oprustning Europas position?
- Hvilke risici er der ved at være afhængig af kinesisk teknologi?

C) Afrika – geopolitisk konkurrence

- Hvorfor er forholdet mellem EU og Afrika præget af mistillid?
- Hvordan udnytter Kina og Rusland Afrikas voksende betydning?
- Hvorfor bliver Afrika centralt for EU's fremtid?

5. Klasseøvelse

Læreren læser citatet fra filmen op:

"Hvis Europa ikke formår at organisere sig som en stærk sikkerhedspolitisk blok, vil vi blive domineret af stormagter."

Eleverne placerer sig fysisk i rummet (enig / delvist enig / uenig) og forklarer deres valg.

Diskussionsspørgsmål:

- Kan EU blive en selvstændig "supermagt"?
- Hvilke barrierer står i vejen?
- Hvorfor er afhængigheden af USA og Kina et problem?
- Er EU's enstemmighedskrav realistisk i en krisetid?

Modul 4

Brexit- Et svækket Europa

Varighed: 90 min

Efter forløbet kan eleverne:

- forklare, hvorfor Storbritannien valgte at forlade EU.
- forstå de historiske, politiske og økonomiske årsager bag Brexit.
- beskrive konsekvenserne af Brexit for både Storbritannien og EU.
- analysere hvordan Brexit er et sikkerhedspolitisk problem for EU.
- diskutere, hvordan et medlemslands udtræden påvirker EU's enhed og sikkerhed.

Overblik:

- Opstart og fælles forventningsafstemning – 10 min.
- Filmvisning – 10 min.
- Fælles opsamling – 15 min.
- Gruppearbejde – 25 min.
- Case øvelse – 30 min.

Modul 4

1. Opstart

Bed eleverne komme med bud på
“Hvorfor Storbritannien meldte sig ud af EU?”

2. Filmvisning

Vis film 4 *Brexit - Et svækket Europa* .
Bed eleverne tage noter undervejs

3. Fælles opsamling

Gennemgå med klassen kort nogle af de centrale punkter fra filmen. Hvad mener eleverne om følgende punkter:

- Storbritanniens stormagtsidentitet.
- Frygt for at blive reduceret til en “delstat i et europæisk projekt.”
- Sparepolitik og utilfredshed med regeringen.
- Misinformation og løfter om nye handelsaftaler.
- Ønske om at genvinde national suverænitet.
- Rusland som aktiv aktør i misinformation
- Hvad blev konsekvenserne?
- Svækket indflydelse i Europa

Modul 4

4. Gruppearbejde

Lad eleverne arbejde i grupper på 3-4 personer, én af de følgende problemstillinger.

Grupperne skal lave en mini-præsentation over de tre punkter + ét spørgsmål til klassen, der skal diskuteres i plenum.

A) Storbritanniens selvbillede

- Hvorfor var briterne skeptiske over for et samlet Europa?
- Hvordan spillede kolonitid og stormagtsstatus ind?
- Hvorfor var især det konservative parti imod EU?

B) Folkeafstemningen i 2016.

- Hvilken rolle spillede finanskrisen og sparepolitikken?
- Hvordan påvirkede Boris Johnsons og nej-sidens kampagne resultatet?
- Hvorfor var mange af løfterne urealistiske?

C) Økonomiske konsekvenser.

- Hvad betyder nye toldregler for handel og eksport?
- Hvorfor har britisk vækst været lav siden Brexit?

5. Case øvelse

I denne opgave skal eleverne arbejde med et realistisk scenarie, hvor EU og Storbritannien forsøger at udvikle et mere stabilt og fremadrettet samarbejde.

Inddel klassen i tre-fire grupper ud fra ét af de følgende perspektiver:

- EU-Kommissionen
- Den britiske regering
- Danske virksomheder
- Unge europæere og studerende

Hver gruppe forklarer deres strategi og præsenterer én aftale, der realistisk kunne indgås.

1. Hvad er jeres parts vigtigste interesser?

- Hvad vil I opnå?
- Hvad er I mest bekymrede for?

2. Hvilke konkrete problemer står i med efter Brexit og hvad vil I gøre ved det?

- Handel og forsyningskæder
- Adgangen til arbejdskraft
- Forskning og uddannelse
- Sikkerhedssamarbejde og efterretninger
- Told og bureaukrati

3. Hvilke løsninger eller aftaler ønsker I at forhandle?

- Handelsaftaler.
- Migrationsaftaler.
- Samarbejde om sikkerhed.
- Lettere adgang for unge/studerende.
- Fælles standarder for varer.

Modul 5

EU på egne ben – Fremtiden for europæisk sikkerhedspolitik

Varighed: 90 min

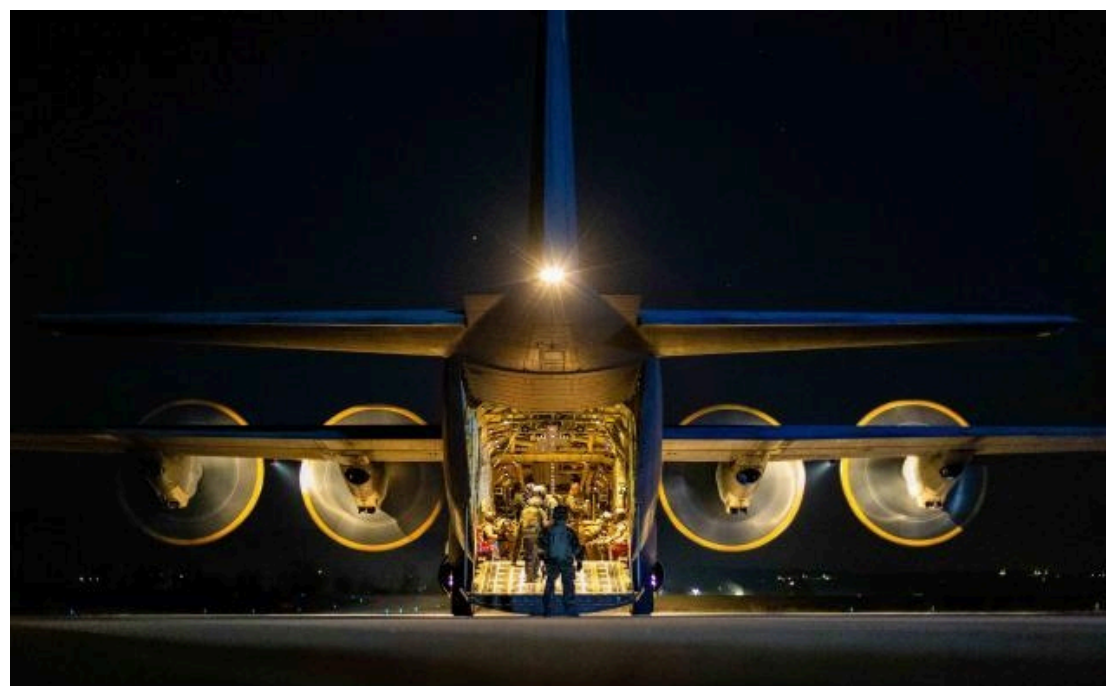
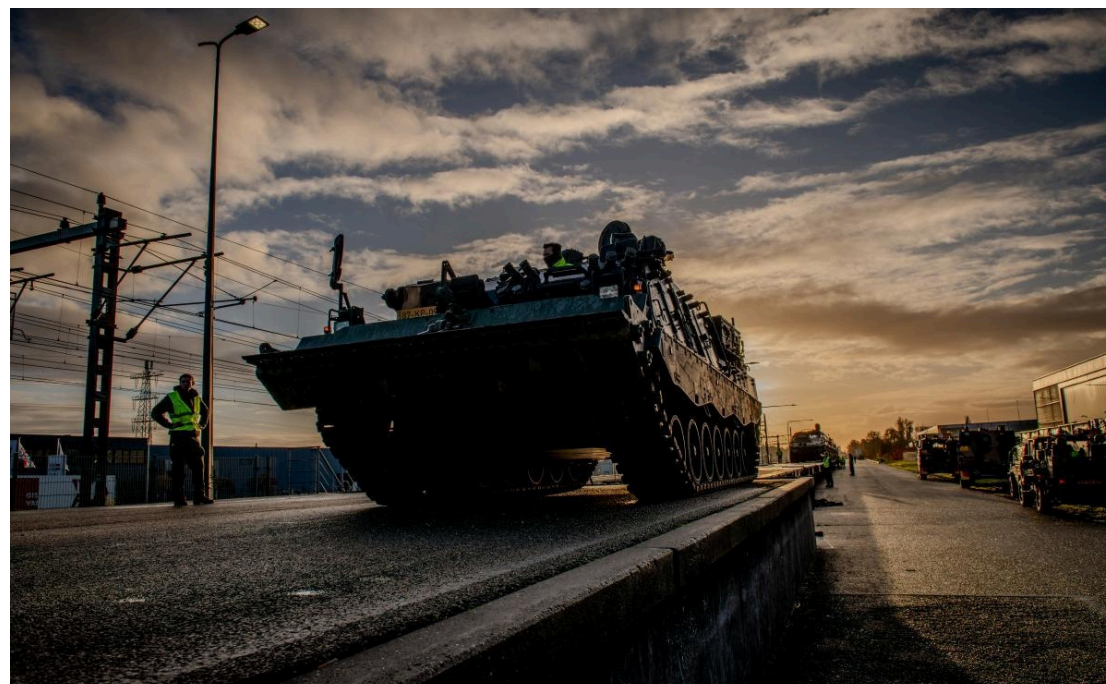
Efter forløbet kan eleverne:

- Forklare, hvordan Ruslands invasion af Ukraine har ændret EU's sikkerhedspolitik, forstå, hvorfor EU opruster historisk meget i disse år,
- beskrive usikkerheden om USA's fremtidige rolle i NATO og konsekvenserne for Europa,
- diskutere EU's interne udfordringer (Orbán/Ungarn, enstemmighedskrav, presset på demokratiet),
- vurdere, hvad der skal til, for at EU kan agere som en mere selvstændig global aktør.

Overblik:

- Opstart – 5 min.
- Filmvisning – 10 min.
- Fælles opsamling – 15 min.
- Gruppearbejde – 30 min.
- Diskussion – 20 min.
- Afrunding – 10 min.

Modul 5

1. Opstart

Bed eleverne give bud på om Europa blevet et mere usikkert sted og hvorfor?

2. Filmvisning

Vis film 5 EU på egne ben – *Fremtiden for europæisk sikkerhedspolitik*.

Bed eleverne tage noter undervejs.

3. Fælles opsamling

Efter filmen laver klassen en fælles opsamling og diskutere følgende emner.

1. Trusler udefra

- Ruslands invasion af Ukraine
- Risiko for udvidet russisk aggression (Baltikum, Østeuropa)
- Massiv oprustning i både Rusland og Kina

2. NATO-usikkerhed

- Trump sætter spørgsmålstegn ved NATO
- EU står svagere i en krise uden USA's støtte
- Oprustning i Europa er nødvendig for afskrækkelse

3. Interne udfordringer i EU

- Enstemmighedskrav lammer beslutninger
- Ungarn som “trojansk hest” i EU
- Demokratisk tilbagegang i nogle medlemslande
- Risiko for intern splittelse i Europa

Modul 5

4. Gruppearbejde

Eleverne inddeles i tre grupper, som arbejder med hvert sit tema fra filmen. Grupperne præsenterer deres tre vigtigste pointer for resten af klassen.

Gruppe A – Oprustningen i Europa

- Hvorfor opruster EU og medlemslandene i så højt tempo?
- Hvad betyder det, at formålet er “afskrækkelse og ikke krig”?
- Hvad er konsekvenserne, hvis EU ikke får bygget sin militære kapacitet op?
-

Gruppe B – USA’s rolle og usikkerheden i NATO

- Hvorfor er Trump en potentiel gamechanger for europæisk sikkerhed?
- Hvad sker der, hvis USA trækker sig helt eller delvist fra NATO?
- Kan Europa forsvare sig selv – nu og på sigt?

Gruppe C – EU’s interne krise

- Hvorfor skaber lande som Ungarn problemer for EU’s udenrigspolitik?
- Hvad betyder enstemmighedskravet i praksis?
- Kan EU blive en stærkere aktør uden at ændre sin politiske struktur?

5. Diskussion

Læreren læser følgende spørgsmål op: “Skal EU udvikle sig til en mere selvstændig “supermagt”?

Eleverne placerer sig fysisk i rummet (enig / delvist enig / uenig) og forklarer deres valg. De 3 grupper herefter debaterer følgende spørgsmål.

Grupperne vælger 1 person der skal være deres debatør.

Diskussionsspørgsmål:

Skal EU have en direkte valgt præsident?

Skal EU kunne beslutte udenrigspolitik uden enstemmighed?

Skal EU have et stærkere fælles forsvar?

Hvad betyder det for Danmark som lille land?

6. Afrunding

Læreren afslutter forløbet med at samle trådene og kan evt. pege frem mod perspektiveringsopgaver eller et afsluttende projekt, som kan være en større skriftlig opgave eller præsentation over emnet.

Begivenhedskort

2. verdenskrig afslutter

Begivenhedskort

Marshall-planen

Begivenhedskort

Starten på Den kolde krig

Begivenhedskort

Oprettelsen af EF

Begivenhedskort

Maastricht-traktaten

Begivenhedskort

Danmarks forsvarsforbehold

Begivenhedskort

Ruslands invasion af Ukraine

Begivenhedskort

Kinas økonomiske fremmarch

Begivenhedskort

BREXIT

Redaktion: Michael Schmidt-Olsen, Daniel Schultz Madsen, Carsten Meedom
Layout og Illustrationer: Getcontent.dk

Kontaktinformation: GetContent
Sorøvej 77, 4171 Glumsø
Mail: Info@getcontent.dk

Fri kopiering til undervisningsbrug.

Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvaret for indholdet er alene tilskudsmodtagerens
Billeder: audiovisual.ec.europa.eu/en. © European Union, 202X, licensed under CC BY 4.0

Copyright:
© 2025 Getcontent

LÆR | **FILM**
INGS | **UNDERSVSNINGS**PORTAL